

USMERNENIE
(PRACOVNÝ DOKUMENT)

**Aspekty zjednodušenia štátnej pomoci v odvetví poľnohospodárstva a lesného
hospodárstva**
Verejné financovanie, ktoré nepredstavuje pomoc

Komisia prijala v júli 2016 oznámenie o pojme štátna pomoc uvedenom v článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie¹ (ďalej len „oznámenie Komisie“). Účelom oznámenia Komisie je poskytnúť ďalšie objasnenie kľúčových pojmov súvisiacich s pojmom pomoc, ktoré pomáhajú určiť situácie, keď sa financovanie zo strany štátu musí (= štátna pomoc) alebo nemusí (= „nepredstavuje pomoc“) považovať za predstavujúce štátnu pomoc.

V oznámení Komisie sa financovanie, ktoré nepredstavuje pomoc, identifikuje pomocou odkazov na ustálenú judikatúru európskeho súdnicstva, ako aj na novšiu prax Komisie.

Delegácie nájdú v prílohe k tomuto dokumentu zhrnutie nedávnych rozhodnutí, ktoré Komisia prijala v súvislosti s prípadmi, ktoré nepredstavujú pomoc a patria do oblasti pôsobnosti GR pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka.

**1. ROZHODNUTIA O NEEEXISTENCII POMOCI V OBLASTI PROJEKTOV
INFRAŠTRUKTÚRY**

Prípada SA.41935 (2015/N)

Notifikovaná schéma sa týkala podpory rozvoja vidieka na obnovu obcí a projektov infraštruktúry vo vidieckych oblastiach s cieľom zlepšiť životné podmienky, podmienky bývania a pracovné podmienky obyvateľov obcí. Prijemcami boli obce v Bavorsku. Projekty na obnovu obcí zahŕňali investície do 1. verejných budov na podporu spoločenských aktivít a zachovanie kultúrneho dedičstva a 2. malej infraštruktúry v obciach (napr. vytvorenie otvorených priestranstiev a námestí vrátane prechodových oblastí z verejných plôch na súkromné pozemky). Projekty infraštruktúry vo vidieckych oblastiach pozostávali zo zlepšenia infraštruktúry mimo obcí, najmä pokiaľ ide o výstavbu a údržbu ciest v súvislosti s poľnohospodárskymi podnikmi a obcami.

Pokiaľ ide o pomoc na investície do verejných budov, členský štát vedel preukázať, že budovy nebudú komerčne využívané. Komisia preto konštatovala, že obce nekonali ako podniky, ale ako verejné subjekty poskytujúce základné služby svojim občanom na nekomerčnej báze.

Pokiaľ ide o projekty infraštruktúry v rámci obcí a vidieckych oblastí, Komisia zistila, že výskyt ekonomických výhod pre určité jednotlivé podniky v odvetví poľnohospodárstva alebo v iných odvetviach nebolo možné celkom vylúčiť. **Takisto však zistila, že tieto výhody je potrebné zohľadniť v celkovom kontexte opatrenia, ktorým sa zabezpečuje**

---

¹ Ú. v. EÚ C 262, 19.7.2016, s. 1.

všeobecný záujem občanov. Projekty infraštruktúry boli určené na rozvoj obcí a siete ciest na vidieku ako celku a aby slúžili všetkým potenciálnym používateľom, nie aby zvyhodňovali určité podniky. Komisia preto usúdila, že **pomoc nie je selektívna.**

Na uvedenom základe Komisia dospela k záveru, že táto schéma v zásade predstavuje finančný prevod medzi verejnými orgánmi na podporu úloh, ktoré patria do verejnej právomoci.

Prípád SA.44011 (2015/N)

Notifikovaná schéma sa týkala podpory rozvoja vidieka pre projekty na rozvoj prírody a krajiny súvisiace s **prírodným a kultúrnym dedičstvom, rekreačnými činnosťami a prírodnými ekosystémami.** Prijemcami boli miestne verejné orgány, miestni poskytovatelia verejných služieb a združenia na ochranu krajiny. Členský štát potvrdil, že žiadny z týchto subjektov nevykonáva hospodársku činnosť v zmysle ponúkajúceho tovaru alebo služieb na trhu. Komisia preto dospela k záveru, že nie sú podnikmi v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

Prípád SA.45478 (2016/N)

Notifikovaná schéma sa týkala podpory rozvoja vidieka pre investície do miestnej cestnej infraštruktúry vo vidieckych oblastiach s cieľom zvýšiť bezpečnosť cestnej premávky.

Pokiaľ ide o pomoc **vlastníkov/developerov**, Komisia zistila, že prijemcami boli obce, ktoré vykonávali svoju úlohu verejných orgánov poskytujúcich verejné služby, a nie podniky vykonávajúce hospodárske činnosti. V tejto súvislosti dospela k záveru, že táto schéma predstavuje finančný prevod medzi verejnými orgánmi na podporu úloh, ktoré patria do verejnej právomoci.

Okrem toho, pokiaľ ide o pomoc **koncovým používateľom**, Komisia zistila, že napriek tomu, že investičné projekty pozitívne prispeli k rozvoju poľnohospodárskych a lesníckych štruktúr, neboli určené výlučne pre tieto odvetvia, ale bezplatne slúžia všetkým potenciálnym používateľom. Výhody pre jednotlivé podniky sa preto posudzovali v celkovom kontexte opatrení, pričom sa vzalo do úvahy, že cieľom bolo **zlepšiť cestnú infraštruktúru vo všeobecnosti.** Komisia preto dospela k záveru, že potenciálne výhody pre určité podniky neboli selektívne.

Prípád SA.46593 (2016/N)

Notifikovaná schéma sa týkala podpory rozvoja vidieka pre základné služby a obnovu obcí vo vidieckych oblastiach. Opatrenia pozostávali z posilnenia základných služieb (napr. zdravotných služieb) na miestnej úrovni pre vidiecke obyvateľstvo, investícií do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a do turistickej infraštruktúry malého rozsahu, obnovy architektonického dedičstva vidieckych obcí, ako aj informovanosti o životnom prostredí. Prijemcami boli verejné subjekty pôsobiace v rámci svojej inštitucionálnej funkcie so sociálnymi a kultúrnymi účelmi a bez akéhokoľvek hospodárskeho účelu. Vytvorené služby a infraštruktúry boli vo verejnom vlastníctve, na verejné použitie a nie sú určené na komerčné využitie. Komisia preto dospela k záveru, že prijemcami pomoci neboli podniky podieľajúce sa na hospodárskej činnosti.

Pokiaľ ide o koncových používateľov, Komisia zistila, že dotované infraštruktúry slúžili všetkým potenciálnym používateľom, že ich používanie bolo pre každého bezplatné, v prospech verejnosti vo všeobecnosti a že žiadna možná výhoda nebola selektívna.

Existuje takisto aspoň jeden prípad, keď sa členský štát rozhodol stiahnuť svoju notifikáciu pomoci na základe záveru GR pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka, že notifikovaná schéma nepredstavuje štátnu pomoc. Zistilo sa, že táto schéma pozostávala v zásade z finančného prevodu medzi verejnými orgánmi s cieľom obnoviť miestne infraštruktúry pre verejné potreby v rámci úloh patriacich do verejnej právomoci.

2. ROZHODNUTIA O FINANCOVANÍ, KTORÉ NEPREDSTAVUJE ŠTÁTNU POMOC, V OBLASTI LESNÉHO HOSPODÁRSTVA

Možná absencia hospodárskej činnosti má takisto veľký význam v prípade určitých opatrení súvisiacich s neproduktívnymi investíciami v lesníctve. Komisia prijala tri rozhodnutia o financovaní, ktoré nepredstavuje štátnu pomoc, v prípade podpory pre neproduktívne investície v lesníctve zamerané na posilnenie ekologických, kultúrnych a rekreačných hodnôt lesov.

Komisia vo všetkých týchto rozhodnutiach dospela k záveru, že podpora nepredstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, pretože príjemcami boli verejné subjekty, ktoré nevykonávali žiadnu hospodársku činnosť, ale zastávali čisto verejné funkcie a slúžili všeobecným a nekomerčným cieľom v prospech verejnosti vo všeobecnosti.

V prípade zmiešaných činností (t. j. hospodárskych a nehospodárskych) by sa pravidlá štátnej pomoci vzťahovali iba na podporu pokrývajúcu náklady spojené s hospodárskou činnosťou za predpokladu, že nedôjde ku krížovému subvencovaniu.

Okrem toho, ak je hospodárska činnosť výlučne doplnková k nehospodárskej činnosti v tom zmysle, že je neoddeliteľne spojená s jej hlavným nehospodárskym využívaním, táto podpora by sa mohla považovať za pomoc, ktorá je celá mimo pôsobnosti pravidiel štátnej pomoci. Ako príklad poslúži prípad, keď je príjemcom orgán udržiavajúci ekosystémy v lesoch nevyužívaných na hospodárske účely, ktorý príležitostne predáva veľmi obmedzené množstvá dreva v dôsledku preriedovania stromov vykonávaného na účely ochrany (pozri prípad SA. 41321 ďalej).

2.1. Rozhodnutia Komisie

Prípad SA.33613 (2011/N)

Notifikovaná schéma sa týkala podpory rozvoja vidieka pre neproduktívne investície zamerané na zvýšenie využívania lesov a lesných pozemkov vo verejnom vlastníctve všeobecnou verejnosťou. Schéma bola určená na verejné financovanie rôznych akcií a investícií týkajúcich sa zachovania biodiverzity a krajiny, prevencie prírodných katastrof a zmiernenia zmeny klímy. Príjemcami boli verejní vlastníci pôdy, ktorí nevykonávali žiadnu hospodársku činnosť, ale mali čisto verejné funkcie, ktoré im vyplývali zo zákona na uspokojenie potrieb týkajúcich sa všeobecných a nekomerčných záujmov. Komisia preto dospela k záveru, že nie sú podnikmi v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

Prípad SA.41321 (2015/N)

Notifikovaná schéma sa týkala podpory pre neproduktívne investície na vytvorenie lesných a ekologických infraštruktúr s ekologickými cieľmi. Príjemcami boli dve kategórie vlastníkov pôdy: 1) súkromnoprávne fyzické a právnické osoby a 2) verejnoprávne právnické osoby. Oprávnené intervencie v rámci tejto schémy boli pre obe kategórie rovnaké.

Zatiaľ čo sa však podpora príjemcom patriacim do prvej kategórie považovala za štátnu pomoc, v prípade pomoci príjemcom patriacim do druhej kategórie to tak nebolo. Usúdilo

sa, že títo príjemcovia pôsobia v rámci svojej inštitucionálnej funkcie s nehospodárskymi cieľmi a vo všeobecnosti poskytujú služby verejnosti. V záujme zachovania tohto postavenia sa museli zaviazat', že nebudú vykonávať žiadnu hospodársku činnosť týkajúcu sa dreva produkovaného v dôsledku schémy pomoci, ani žiadny druh hospodárskej činnosti, ktorá by mohla vyplývať z tejto schémy (napr. prenájom priestoru na rekreačné činnosti, rybolov, poľovníctvo atď.). Na základe uvedených dôvodov Komisia dospela k záveru, že nie sú podnikmi v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

Späťne možno konštatovať, že tá istá logika sa mohla uplatniť aj na súkromných vlastníkov pôdy vzhľadom na to, že vykonávali presne tie isté činnosti ako verejní vlastníci pôdy a nevykonávali žiadne ďalšie činnosti hospodárskeho charakteru. Okrem toho, príležitostný predaj (alebo rozdávanie) dreva vyplývajúci z investícií by sa pravdepodobne mohol považovať za čisto vedľajšiu hospodársku činnosť, ktorá by nevyhnutne nezmenila celkový záver, že príjemcovia nie sú podnikmi v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

Prípady SA.46096 (2016/N)

Notifikovaná schéma sa týkala širokej škály opatrení lesného hospodárstva, o väčšine ktorých sa usúdilo, že predstavujú štátnu pomoc. Časť štátnej pomoci však mala byť použitá na vypracovanie a revíziu plánov lesného hospodárstva a plánov životaschopnosti agrolesníctva. Príjemcami boli regionálna správa, obce, orgány na správu parkov a verejné orgány, ktoré boli zo zákona povinné vykonávať podporované úlohy v oblasti plánovania. Komisia dospela k záveru, že pomoc na takéto plánovanie neprináša príjemcom výhody v tom zmysle, že táto úloha im vyplýva zo zákona a nemožno ju považovať za hospodársku činnosť.

2.2. Stiahnutie notifikácie

Prípady SA.45209 (2016/N) a SA.45210 (2016/N)

Notifikované schémy sa týkali podpory rozvoja vidieka na prevenciu a obnovenie poškodenia lesov v dôsledku lesných požiarov a na investície, ktoré zlepšujú odolnosť a environmentálnu hodnotu lesných ekosystémov. Vnútroštátne orgány notifikovali obe schémy z dôvodov právnej istoty s odkazom na rozhodnutia Komisie N480/2010 a N479/2010. O schémach, na ktoré sa uvedené rozhodnutia vzťahovali, sa rozhodlo, že nepredstavujú štátnu pomoc, pretože príjemcami boli verejné orgány, ktoré nekonali ako podnik, ale vykonávali intervencie a opatrenia plánované v rámci svojej inštitucionálnej funkcie s nehospodárskymi cieľmi. Keďže podmienky v prípadoch SA.45209 (2016/N) a SA.45210 (2016/N) boli rovnaké ako podmienky tvoriace základ predchádzajúcich rozhodnutí N480/2010 a N479/2010, útvary Komisie dospeli k záveru, že notifikované schémy nepredstavujú štátnu pomoc. V dôsledku toho boli notifikácie stiahnuté.

3. ROZHODNUTIA O FINANCOVANÍ, KTORÉ NEPREDSTAVUJE ŠTÁTNU POMOC, V INÝCH OBLASTIACH

Absencia hospodárskej činnosti by mohla byť relevantná aj v iných oblastiach (najmä v prípade opatrení s environmentálnymi cieľmi) vrátane podpory subjektov, ktoré nie sú nevyhnutne verejné orgány.

3.1. Pomoc v súvislosti s ochranou životného prostredia

Komisia prijala niekoľko rozhodnutí o financovaní, ktoré nepredstavuje štátnu pomoc, v súvislosti s podporou na ochranu životného prostredia². Ďalej je zhrnutých niekoľko príkladov.

Prípady SA.44011 (2015/N)

Notifikovaná schéma pomoci sa týkala zachovania prírodného a kultúrneho dedičstva (projekty na rozvoj prírody a krajiny). Potenciálnymi príjemcami boli miestne verejné orgány alebo miestne verejné subjekty poskytujúce služby, ako aj združenia na ochranu krajiny pôsobiace v záujme ochrany prírody.

Medzi opatrenia oprávnené na pomoc patrili i) plány a štúdie týkajúce sa oblastí sústavy Natura 2000 a iných oblastí s osobitnými prírodnými zdrojmi, ii) investície s prínosom pre habitáty, biotopy a druhy, vytvorenie zelenej infraštruktúry, rozmanitosť druhov a krajiny a jej charakteristiky, iii) vypracovanie usmernení a informácií pre návštevníkov, zariadení pre návštevníkov a zážitky v prírode a iv) vytvorenie povedomia o ochrane prírody.

Zistilo sa, že príjemcovia v rámci tejto schémy neponúkali tovar a služby na trhu, a preto nevykonávali žiadnu hospodársku činnosť. Vzhľadom na charakter schémy a jej zameranie na ochranu prírodného dedičstva, biodiverzity, biotopov a druhov sa Komisia domnieva, že táto schéma nemala hospodársky charakter, a preto dospela k záveru, že nepredstavuje štátnu pomoc.

Prípady SA.45645 (2016/N) a SA.46073 (2016/N)

Notifikované schémy sa týkali zachovania prírodného dedičstva (projekty na ochranu prírody a údržbu zelene). Potenciálnymi príjemcami boli neziskové súkromnoprávne subjekty, ktoré pôsobili v oblasti ochrany prírody a údržby zelene, miestne verejné orgány a subjekty, a združenia podporujúce prírodné rezervácie.

Medzi opatrenia oprávnené na pomoc súvisiacu so zachovaním a zlepšovaním lokalít sústavy Natura 2000 a iných lokalít s vysokou hodnotou ochrany prírody patrili i) vypracovanie a aktualizácia plánov ochrany a riadenia, ii) projekty na ochranu druhov, iii) činnosti v oblasti údržby, iv) projekty na zvyšovanie informovanosti o životnom prostredí, v) štúdie a investície (napr. obnova prírodných biotopov, realizácia a rozvoj operačnej siete biotopov).

Aj keď nebolo možné vylúčiť, že príjemcovia mimo podporovaných projektov ponúkali tovar a služby na trhu, zistilo sa, že:

1. podporované projekty neboli zamerané na komerčné využitie,
2. tovar a služby v rámci podporovaných projektov museli byť bezplatne poskytnuté širokej verejnosti, alebo, vo výnimočných prípadoch, za nominálny poplatok, ktorý musel byť zúčtovaný v projekte,
3. bol vylúčený finančný tok medzi podporovanými projektmi a hospodárskou činnosťou vykonávanou mimo týchto projektov (krížové dotácie).

---

² Pozri tiež prípad SA.48575 (2017/N).

Vzhľadom na charakter schémy a jej zameranie na ochranu prírodného dedičstva, biodiverzity, biotopov a druhov preto Komisia dospela k záveru, že táto schéma nemá hospodársky charakter, a preto nepredstavuje štátnu pomoc.

Prípady SA.46659 (2016/N)

Notifikovaná schéma pomoci sa týkala podpory novej výsadby živých plotov a poľných stromov a úpravy živých plotov s cieľom zabrániť erózii pôdy a zlepšiť krajinu. Oprávnenými nákladmi boli investičné náklady, poplatky za plánovanie a konzultáciu a príplatok za údržbu za prvé tri roky.

Potenciálnymi príjemcami boli obce, miestne verejné subjekty (subjekty na hospodárenie s vodou a pôdou a podobné verejné subjekty), fyzické a právnické osoby. Príjemcami boli osoby, ktoré nevykonávali žiadnu poľnohospodársku činnosť, ale vlastnili alebo využívali poľnohospodársku pôdu bez toho, aby na nej vykonávali poľnohospodársku výrobu.

Keďže však nebolo možné vylúčiť, že príjemcovia vykonávali iné činnosti, ktoré mali hospodársky charakter, v schéme boli stanovené podmienky na zabezpečenie toho, aby sa príslušná podpora nepoužila na krížové dotovanie týchto potenciálnych hospodárskych činností. Po prvé, rozsah projektov výsadby a podrobné rozčlenenie oprávnených nákladov musel overiť a schváliť orgán poskytujúci pomoc pred realizáciou projektu, takže boli pokryté iba nevyhnutne potrebné oprávnené náklady. Po druhé, príjemca musel spočiatku financovať projekt z vlastných zdrojov a požiadať o refundáciu nákladov až po dokončení projektu. Po tretie, refundácia sa mala poskytnúť až potom, ako orgán poskytujúci pomoc vykonal dokladovú kontrolu a kontrolu na mieste. Tak bolo možné zabezpečiť, že sa príjemcom preplácali iba skutočné náklady, ktoré vznikli pri realizácii projektu.

Komisia za týchto podmienok dospela k záveru, že príjemcovia nevykonávali žiadnu hospodársku činnosť vo vzťahu k dotknutej pôde a že schéma mala nehospodársku povahu, a preto neprestavovala štátnu pomoc.

3.2. Pomoc na prípravné opatrenia

Komisia prijala dve rozhodnutia o financovaní, ktoré nepredstavuje štátnu pomoc, v súvislosti s podporou pre základné služby zahŕňajúce určité prípravné opatrenia, ako sú plánovanie, štúdie a koncepcie rozvoja [oznámené podľa bodu 644 písm. a) usmernení GR pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka o štátnej pomoci³].

Vo veciach SA.48576 (2017/N) a SA.48567 (2017/N) sa schémy týkali podpory na vypracovanie a aktualizáciu plánov na rozvoj obcí a plánov riadenia lokalít sústavy Natura 2000 a iných nástrojov plánovania chránených prírodných oblastí dotknutého regiónu. Komisia v oboch prípadoch dospela k záveru, že predmetom pomoci je územné plánovanie, ktoré bolo prípravou na iné druhy podporovaných činností, a že príjemcovia pôsobili v rámci svojich inštitucionálnych funkcií s nehospodárskymi cieľmi, a preto nepôsobili ako podniky v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

---

³ Usmernenia Európskej únie o štátnej pomoci v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach na roky 2014 až 2020 (Ú. v. EÚ C 204, 1.7.2014, s. 1).